

การพัฒนาสังคมเชิงรุก

มิติใหม่ของการพัฒนาในช่วงแผนฯ 10 (2550-2554)

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

วันที่ 24 มิถุนายน 2548

- **ความเป็นมา**
- **สถานการณ์และประเด็นท้าทาย**
- **กรอบแนวคิดและประเด็นเชิงยุทธศาสตร์**
- **กลไกสู่ความสำเร็จ**

ความเป็นมา

มติ คสม.
20 ก.ค. 47

เตรียมจัดทำ
แผนฯ 10

Year End

เสนอ กก.สศช.
→ ครม.

กรอบการปรับโครงสร้าง
เศรษฐกิจ/สังคม

11 ม.ค. 48

แผนบริหาร
ราชการแผ่นดิน

12 เม.ย. 48

ระดมความคิดเห็นวงกว้าง
จากทุกภาคส่วนใน 5 เรื่อง

การเปลี่ยนแปลง
บริบทการพัฒนา

เพิ่มมูลค่าผลผลิต
ด้วยฐานความรู้

เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจ
โลก/ภูมิภาค

สร้างฐานเศรษฐกิจ
มั่นคง/ยั่งยืน

การพัฒนา
สังคมเชิงรุก

สถานการณ์และประเด็นท้าทาย

สถานการณ์
ดินและสิ่งแวดล้อม

การพัฒนาศักยภาพคน

. สุขภาพ/การศึกษา
/ผลิตภาพ

สภาพแวดล้อมที่เอื้อ

ต่อการพัฒนาคน/
สังคม

การบริหารจัดการ

สถานการณ์คนและสังคมไทย

ศักยภาพคนไทย

ด้านสุขภาพ

อายุคาดหมายเฉลี่ย
คนไทย

ประชากรโลก

เข้าถึงหลักประกันสุขภาพร้อยละ 99

74.9
ปี

68

Bright Side

67.9
ปี

64

Dark Side

เจ็บป่วยเรื้อรัง

ช่วงอายุ

69.3%

60-69

83.3%

90 +

• โรคอ้วน 12.3% (2545)

ผู้ป่วยโรคหัวใจสูงเป็นอันดับ 1
(451.45 ต่อประชากรแสนคน)

ความเสี่ยงจากการประกอบอาชีพ
/เจ็บป่วยจากการทำงาน

สถานการณ์คนและสังคมไทย

Bright Side

ศักยภาพคนไทย

- ➡ เด็กในวัยเรียนเข้าถึงการศึกษามากขึ้นทุกระดับ
- ➡ แหล่งเรียนรู้/IT กระจายกว้างขวางมากขึ้น

การเรียนรู้
ตลอดชีวิต

- ➡ ปีการศึกษาเฉลี่ยคนไทย อายุ 15+ ไม่ถึง 9 ปี
- ➡ คะแนนวิชาสำคัญต่ำกว่า 50%

Dark Side

- ➡ ปิดความสามารถด้าน S&T ลดลง

- ➡ ความไม่เสมอภาคทางการศึกษา

ระดับอุดมศึกษา กลุ่มจนสุดเข้าถึง 0.37% กลุ่มรวยสุด 67.2 %

ลดศักยภาพในการพัฒนาตนเอง⁶

สถานการณ์คนและสังคมไทย

Bright Side

สภาพแวดล้อม
ที่เอื้อต่อการพัฒนา

การคุ้มครองทางสังคมครอบคลุมดีขึ้น

ครอบคลุมลูกจ้าง 7.39 ล้านคน
(21.86% ของกำลังแรงงาน)

ความมั่นคง
ปลอดภัย

อาชญากรรมซับซ้อน/หลากหลายรูปแบบ

เช่น ธุรกรรมผิดกฎหมาย / ค้าประเวณี
ผ่านอินเทอร์เน็ต

อุบัติเหตุ/อุบัติเหตุยังเป็นปัญหาต่อเนื่อง

Dark Side

91,623

ปี 2545

82,429

124,530

ปี 2547

107,930

คดี

จำนวนคดี

ผู้บาดเจ็บ/เสียชีวิต

ราย

สถานการณ์คนและสังคมไทย

Bright Side

- ➡ ภาคธุรกิจมีบทบาทในการพัฒนาสังคมมากขึ้น
- ➡ ชุมชนเข้มแข็ง/มีส่วนสนับสนุนการพัฒนาสังคมมากขึ้น
- ➡ ประเทศไทยมีความหลากหลายทางภูมิปัญญา

Dark Side

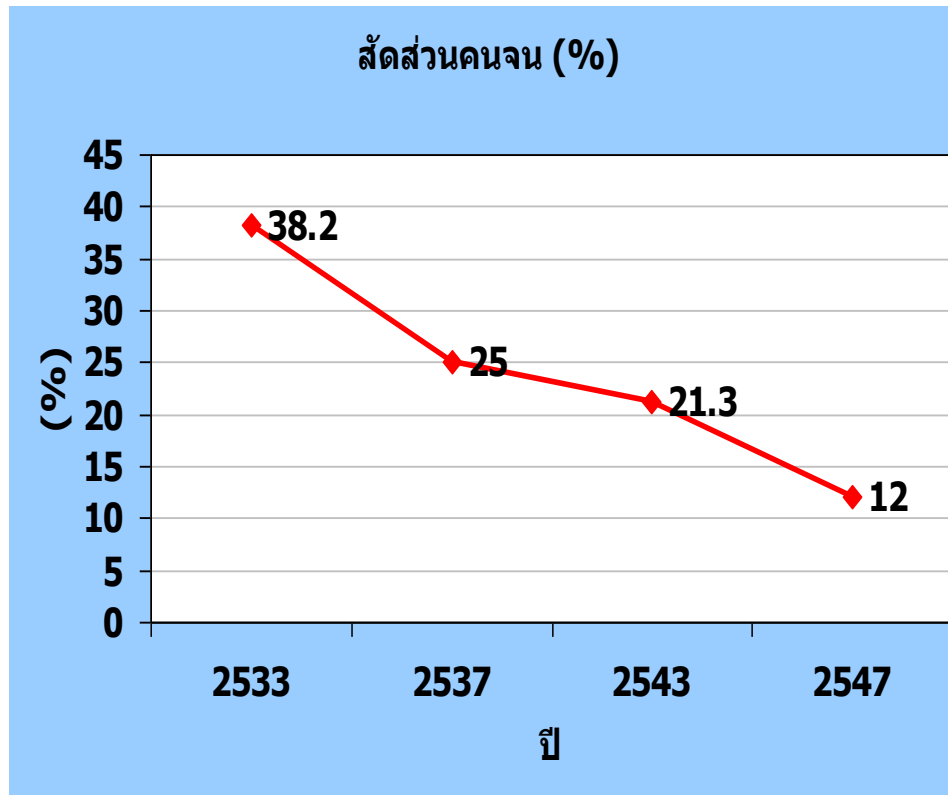
สภาพแวดล้อม
ที่เอื้อต่อการพัฒนา
บทบาทของภาคการ
พัฒนาในการพัฒนา
สังคม

- ➡ สถาบันครอบครัวมีแนวโน้มอ่อนแอลง
- ➡ สถาบันศาสนาจึงไม่สามารถจูงใจให้ตนเข้าถึงหลักธรรมอย่างแท้จริง

- ➡ สื่อมวลชนมีส่วนชี้นำสังคมสูง แต่บางส่วนยังไม่คำนึงถึงผลกระทบทางสังคม
- ➡ วัฒนธรรม/ภูมิปัญญายังไม่ถูกนำมาใช้พัฒนาเศรษฐกิจ/สังคมเท่าที่ควร

ความยากจน

➡ จำนวนคนจนลดลง แต่ยังมีปัญหาเชิงโครงสร้างและความเหลื่อมล้ำ

การศึกษาของ
หัวหน้าครัวเรือน

ขนาดครัวเรือน

อายุของหัวหน้า
ครัวเรือน

Bright Side

➡ **งบประมาณด้านสังคมเพิ่มขึ้นต่อเนื่องเฉลี่ย 41.3% ของงบประมาณรายจ่ายรวม**

Dark Side

➡ **ประสิทธิภาพ/ความไม่เป็นธรรม ในการจัดสรรทรัพยากร**

➤ **กระจุกตัวอยู่ในเขตเมืองมากกว่าชนบท**
ช่องว่างรายได้ระหว่างกลุ่มรวยสุดกับกลุ่ม
ยากจนสุดต่างกันถึง 13.2 เท่า (ปี 45)

ระบบบริหาร
จัดการ

นโยบาย/กระบวนการ

บริหารจัดการ

ระบบบริหาร
จัดการ

นโยบาย/กระบวนการ
บริหารจัดการ

Dark Side

- ➡ บุรณาการน้อย รูปแบบเดียวใช้ทั่วประเทศ
- ➡ เน้นการประเมินผลตามวัตถุประสงค์มากกว่าประเมินผลกระทบในระยะยาว

- ➡ ระบบข้อมูล/ตัวชี้วัดมีจุดอ่อน ส่วนใหญ่เป็น key result indicator มากกว่า key performance indicator

ประเด็นท้าทาย

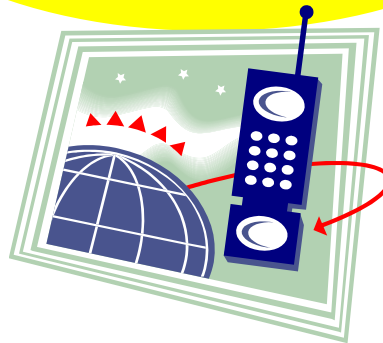
การเปลี่ยนแปลง
โครงสร้างประชากร

การเคลื่อนย้ายคน
อย่างเสรี

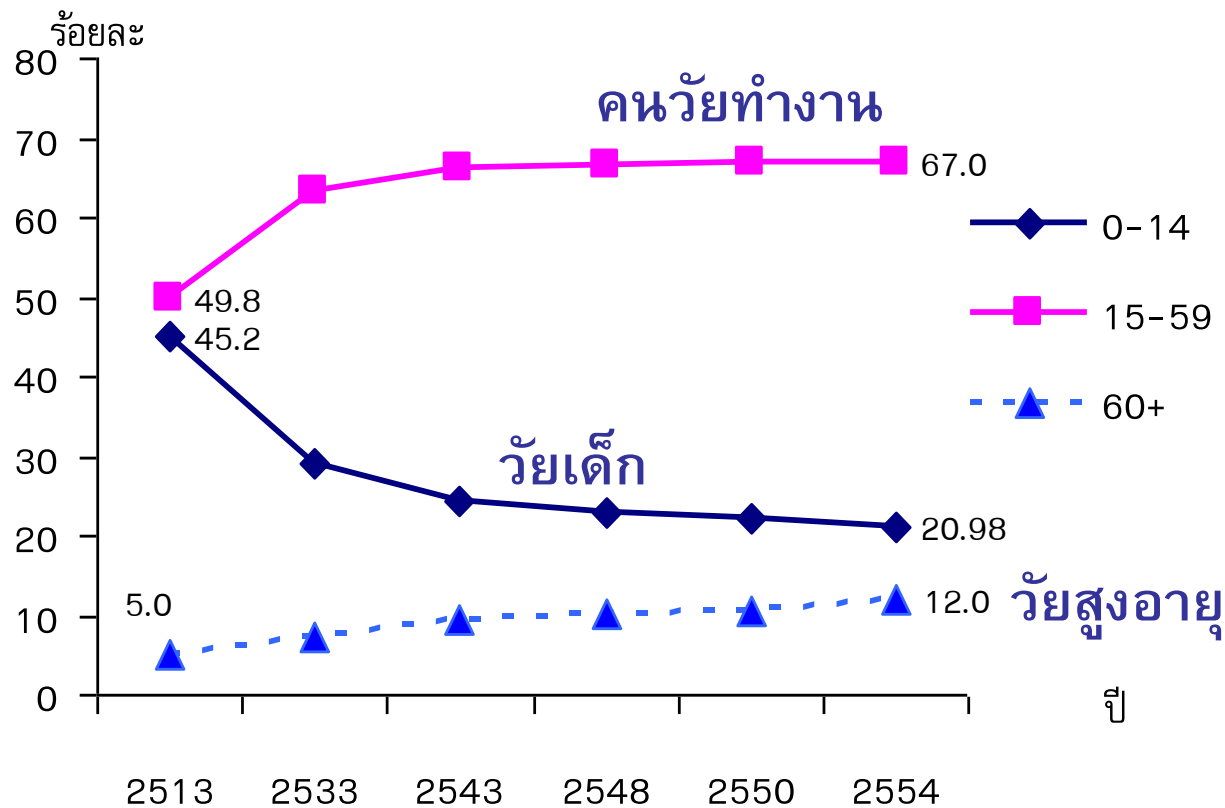
การพัฒนาด้าน
เทคโนโลยีกับผลกระทบ
ต่อสังคมไทย

ประเด็นท้าทาย

การเปลี่ยนแปลง โครงสร้างประชากร

➡ แนวโน้มเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุในช่วงเวลาอันสั้น

นัยสำคัญจากการเปลี่ยนแปลง โครงสร้างประชากรไทย

1

ไทยจะอยู่ใน
ช่วงปิ่นผลทาง
ประชากรถึง
ปี 2552

Bright Side

2

ไทยเข้าสู่สังคม
ผู้สูงอายุภายใน
ช่วงเวลาอันสั้น
มีเวลาเตรียม
คนและระบบ
ได้น้อยลง

Dark Side

6.8%

16.0%

จีน (30 ปี)

2543

2572

7.1%

13.8%

ไทย
(20 ปี)

2553

2573

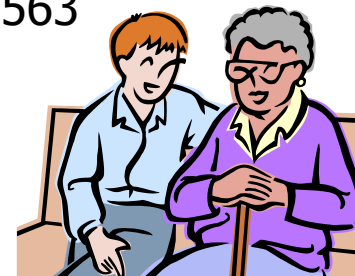
7.2%

14.0%

สิงคโปร์
(18 ปี)

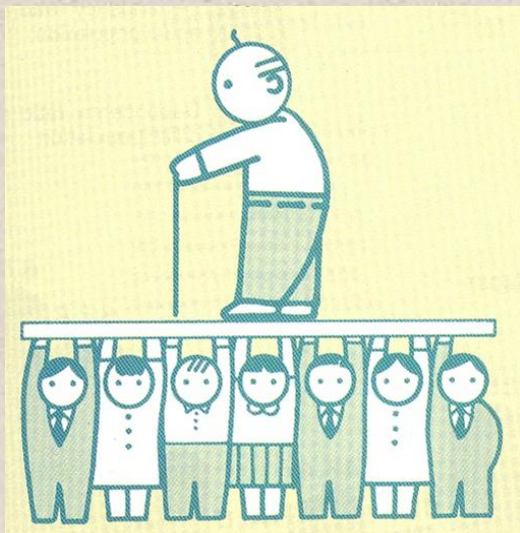
2543

2563

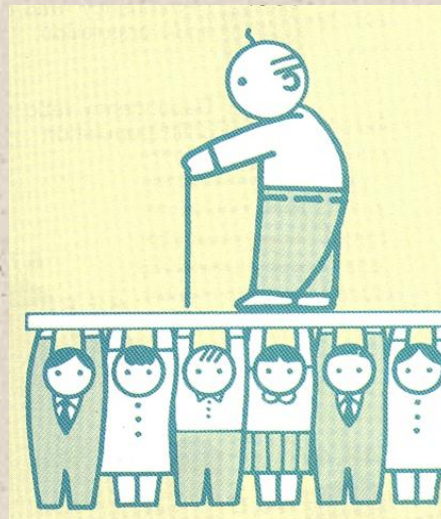
อัตราส่วนการเป็นภาระ $\Rightarrow$ วัยแรงงานต่อผู้สูงอายุ

2543

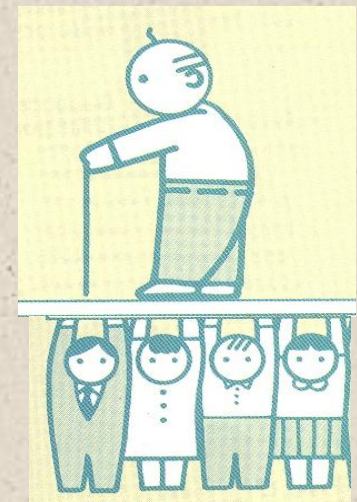
วัยแรงงาน 7 คน
ต่อผู้สูงอายุ 1 คน

2553

วัยแรงงาน 5.7 คน
ต่อผู้สูงอายุ 1 คน

2563

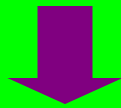
วัยแรงงาน 3.8 คน
ต่อผู้สูงอายุ 1 คน

ประเด็นท้าทาย

การพัฒนา เทคโนโลยีกับผลกระทบ ต่อสังคมไทย

Bright Side

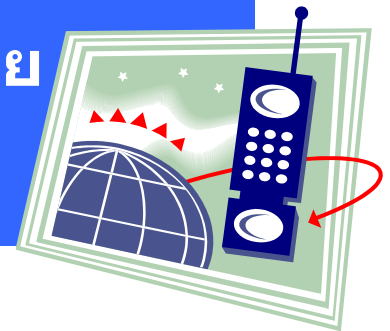
- ผลิตยารักษาโรค/
พัฒนาการด้าน
การแพทย์
- การศึกษาต่อเนื่อง /
การเรียนรู้ตลอดชีวิต

สังคมฐานความรู้

Dark Side

- ความเสี่ยงด้านสุขภาพ /
สิ่งแวดล้อม สูงขึ้น
- อาชญากรรม
อิเล็กทรอนิกส์
การแพร่กระจายของ
สื่อลามก
- พฤติกรรมคนไทย
เปลี่ยนแปลง

ประเด็นท้าทาย

Globalization

การเคลื่อนย้ายคนเสรี
Inbound/outbound/local

Bright Side

- ดึงดูดกำลังคนที่มีคุณภาพ
สร้างรายได้ / technology transfer
- คนไทยไปทำงานต่างประเทศ
มากขึ้น

Dark Side

- คำนินุษย์
- ปัญหาความมั่นคง / ก่อการร้าย
- อาชญากรรมข้ามชาติ / ยาเสพติด
- การแพร่กระจายของโรค
- ปัญหาวัฒนธรรม ค่านิยม การบริโภค

คนและสังคมไทย

Maximize/Utilize

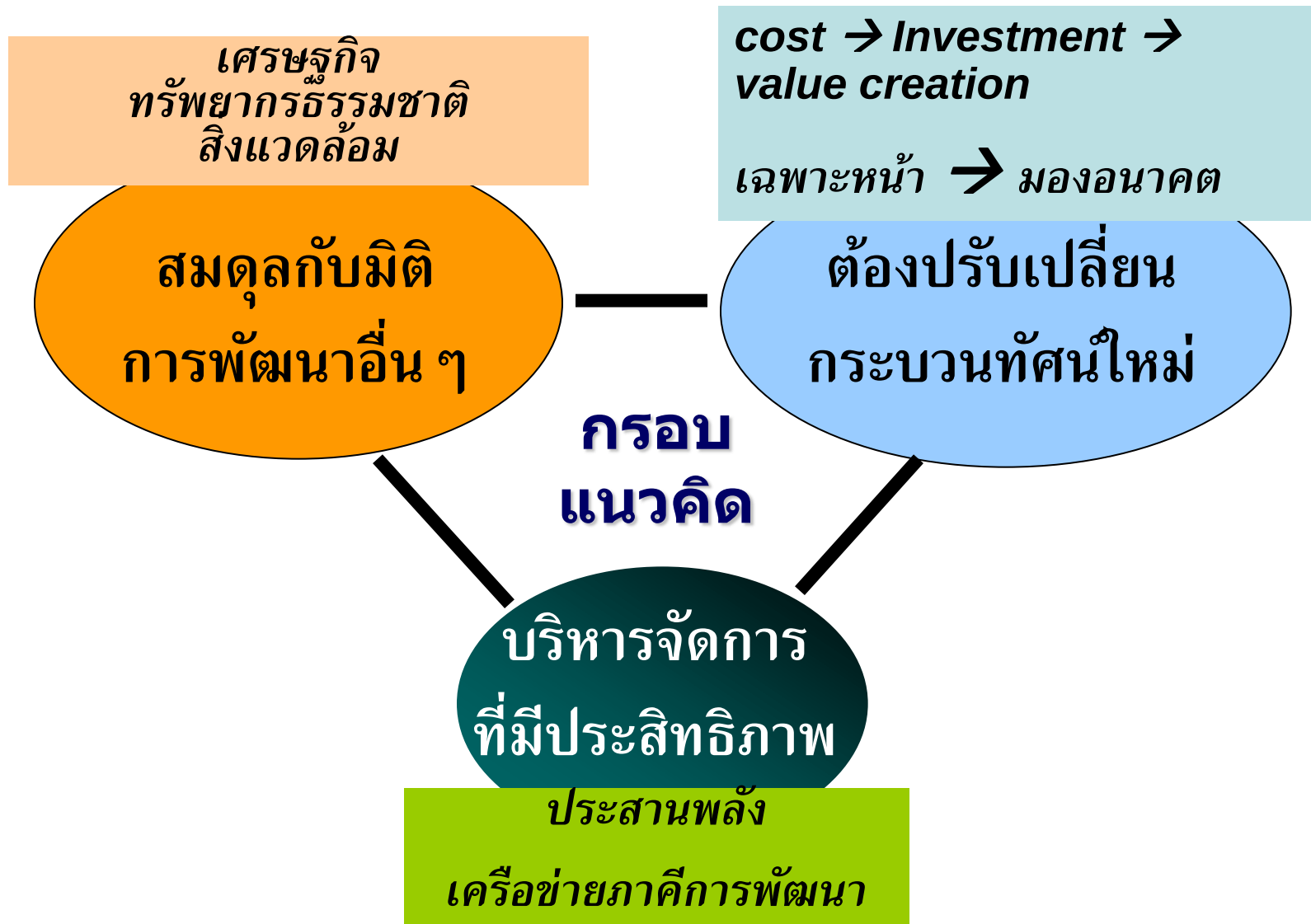
เป้าประสงค์

เป้าประสงค์
การพัฒนาสังคมเชิงรุก

“คนไทยเป็นคนดี มี
คุณภาพ และมีความสุข อยู่
ในสังคมที่เอื้ออาทร สันติ
และเป็นธรรม”

กรอบแนวคิด

ประเด็นเชิงยุทธศาสตร์

1.

ยกระดับคุณภาพ
คนไทยสู่สังคม
แห่งการเรียนรู้

5.

ปฏิรูประบบบริหาร
จัดการให้เอื้อต่อ
การพัฒนา

ประเด็นเชิง
ยุทธศาสตร์

2.

สร้างความมั่นคง
ปลอดภัยทางสังคม

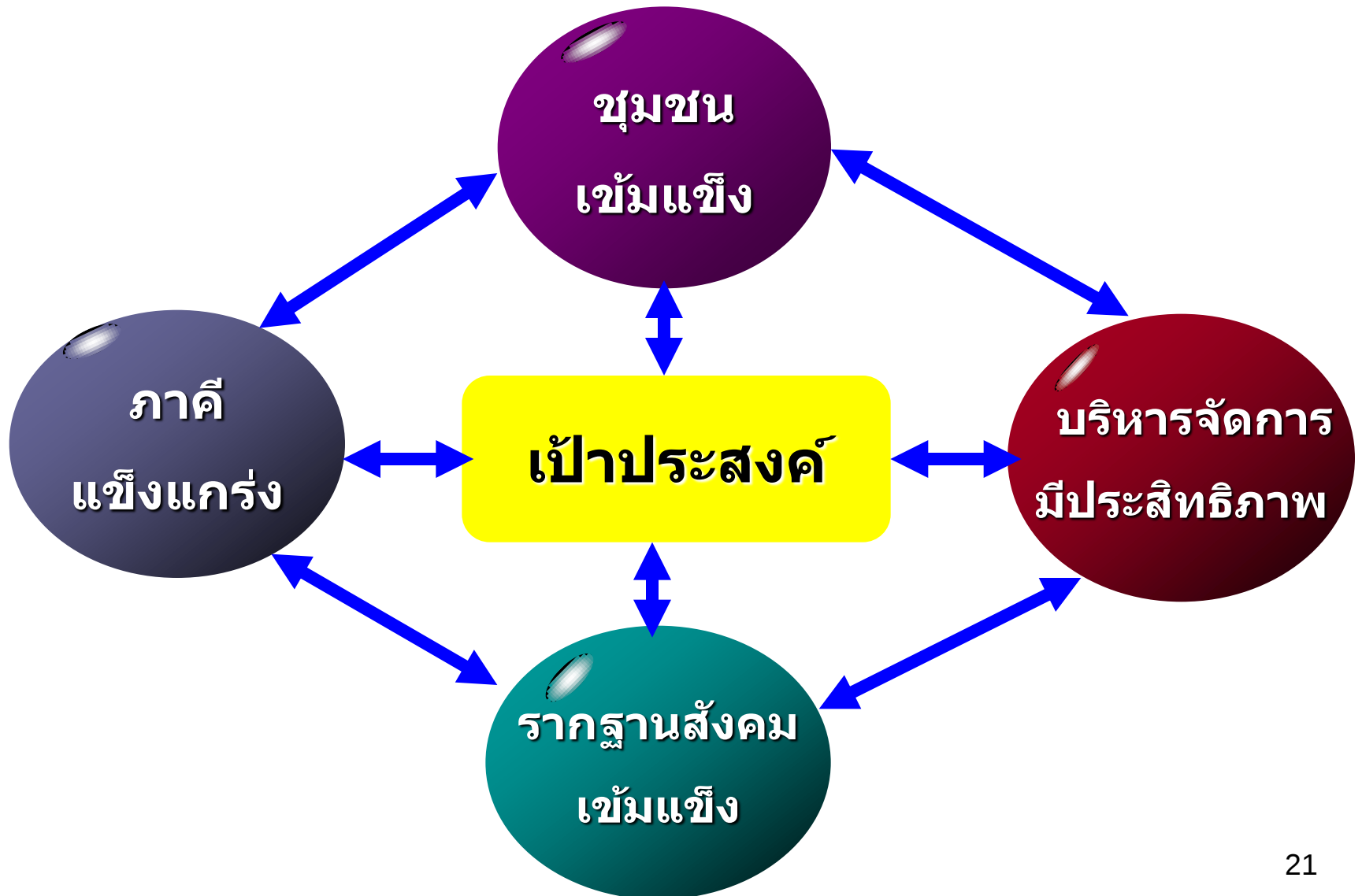
4.

เตรียมความพร้อมสู่
สังคมผู้สูงอายุ

3.

รักษาคุณค่าของ
สังคมไทย

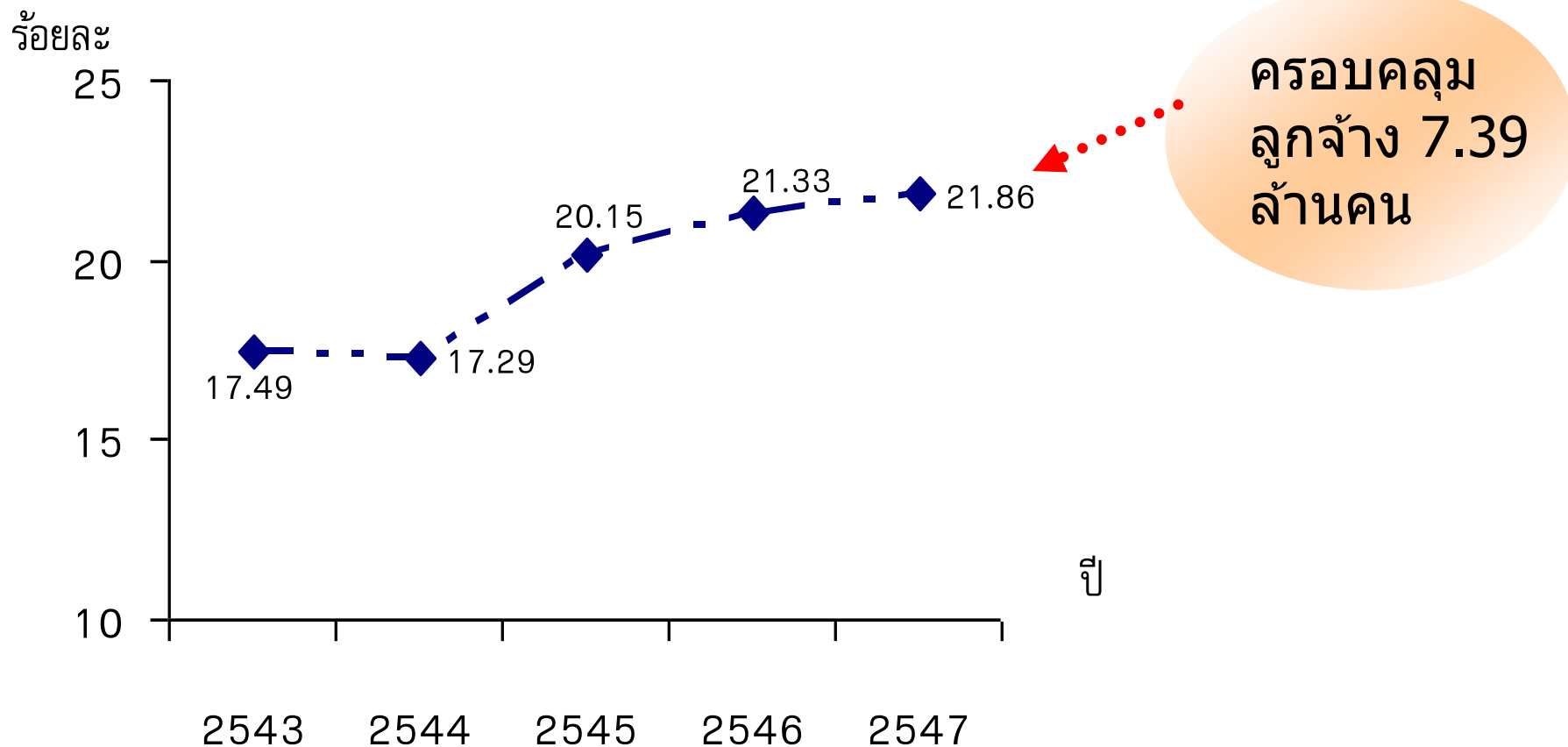
กลไกสู่ความสำเร็จ

ประเด็นเพื่อพิจารณา

- * ข้อคิดเห็นต่อกรอบแนวคิดและประเด็นเชิงยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคมเชิงรุก
- * ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการขับเคลื่อนสังคมเชิงรุก
- * ประเด็นอื่นใดตามความเห็นสมควร

สถานการณ์คนและสังคมไทย

สัดส่วนผู้ประกันตนต่อกำลังแรงงาน
ที่มา: สำนักงานประกันสังคม

สถานการณ์คนและสังคมไทย

งบประมาณรายจ่ายด้านสังคม

